

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z GEOGRAFII DLA KLASY V DOSTOSOWANY DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH I EDUKACYJNYCH UCZNI

Każdy uczeń, który posiada opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o dysfunkcjach jest oceniany zgodnie z indywidualnymi zaleceniami i wskazówkami przekazanymi przez poradnię.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę: indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia, wysiłek wkładany przez ucznia w pracę, zainteresowania przedmiotem, zaangażowanie ucznia na zajęciach.

1. Kontroli i ocenie podlegają :

- **wypowiedzi ustne** – materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji, kilkuzdaniowe wypowiedzi na pytania zadawane przez nauczyciela,
- **pisemne prace klasowe:** sprawdziany, kartkówki, testy
- **zadania wykonywane samodzielnie w czasie lekcji:** karty pracy, zadania z zeszytu do ćwiczeń, praca z mapą różnej treści, czytanie tabel i wykresów, diagramów
- **prace zespołowe** np. współpraca w grupie dotycząca materiał nauczania z bieżącej lekcji,
- **inne nieujęte formy związane ze specyfiką przedmiotu:**
 - praca na lekcji,
 - zadania związane z projektami edukacyjnymi,
 - proste prace badawcze,
 - prowadzenie zeszytu klasowego,
 - korzystanie z przewodników, słowników , tekstów źródłowych, samokształcenie,
 - szczególne osiągnięcia ucznia

2. Ocenianie ma charakter cyfrowy w skali 1 - 6. Prace pisemne ocenia się punktowo.

Dla ustalenia ocen cyfrowych stosowane są progi przeliczeniowe według następującej skali:

0 – 29%	30 – 49%	50 – 69%	70 – 89 %	90 – 97 %	98% - 100%
niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący

3. Pisemne prace klasowe: kartkówki, testy, sprawdziany są obowiązkowe.

4. Jeżeli uczeń opuści pracę klasową z przyczyn losowych, to powinien ją napisać w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Jeżeli nie umówi się na zaliczenie lub gdy jego nieobecność jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do pracy klasowej na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.

5. Każdą pracę klasową uczeń może poprawić tylko raz w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzonych prac. Do dziennika nauczyciel wstawia tylko wyższą ocenę z poprawy, a jeżeli jest ona taka sama lub niższa, to pisze odpowiedni komentarz przy danej ocenie.
6. Przy poprawianiu prac i pisaniu w drugim terminie kryteria ocen nie zmieniają się.
7. Kartkówki mogą obejmować materiał maksymalnie z trzech lekcji i mogą być niezapowiedziane.
8. Uczniowie, którzy wrócili do szkoły po co najmniej tygodniowej usprawiedliwionej nieobecności w szkole nie muszą pisać zapowiadanych prac pisemnych w pierwszym terminie.
9. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji może nie być klasyfikowany z przedmiotu.
10. Uczeń ma obowiązek nosić zeszyt klasowy, podręcznik, potrzebne przybory wskazane przez nauczyciela, ćwiczenia do geografii jeśli są obowiązkowe w danej klasie.
11. Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie do lekcji bez ponoszenia konsekwencji np.: brak zeszytu przedmiotowego, nieprzygotowanie do wypowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac klasowych: kartkówek, testów, sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych.
12. Uczeń, który nie zgłosi nieprzygotowania - za trzecie nieprzygotowanie otrzymuje punkty ujemne.
13. Podsumowaniem edukacyjnych osiągnięć ucznia w danym roku szkolnym jest ocena roczna. Wystawia ją nauczyciel po uwzględnieniu wszystkich form aktywności ucznia oraz ocen cząstkowych.
14. Informację o proponowanej ocenie rocznej uczeń uzyskuje na dwa tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
15. **Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeśli nie spełni wymagań przewidzianych na ocenę dopuszczającą.**

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:

1. Uczeń lub jego rodzice ubiegający się o podwyższenie oceny zwracają się z pisemnym wnioskiem (np. za pośrednictwem Librusa) do nauczyciela danych zajęć w terminie 3 dni roboczych od otrzymania informacji o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej.
2. O uzyskanie wyższej o jeden stopień niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej mogą ubiegać się wszyscy uczniowie, o ile spełnią następujące warunki:
 - A) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie może być niższa niż 80 % (z wyjątkiem długotrwałej choroby ucznia);
 - B) wszystkie nieobecności na zajęciach z danego przedmiotu muszą być usprawiedliwione;
 - C) uczeń przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela sprawdzianów lub popraw.
3. Uczeń spełniający wszystkie warunki przystępuje do sprawdzianu (lub innej formy, którą wyznaczy nauczyciel) obejmującego materiał określony w wymaganiach edukacyjnych na ocenę, o którą się ubiega.
4. W przypadku niespełnienia któregokolwiek z warunków, o których mowa w pkt 2 wniosek ucznia/ rodzica zostaje odrzucony, a nauczyciel informuje o tym ucznia lub/i jego rodziców.
5. Termin sprawdzianu, który powinien się odbyć najpóźniej na 3 dni przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej, ustala nauczyciel.
6. Podwyższenie przewidywanej oceny rocznej może nastąpić w przypadku, gdy ze sprawdzianu przygotowanego przez nauczyciela uczeń uzyskał minimum 80% punktów.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych szczegółowych na poszczególne oceny

(oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic)

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
1. Mapa Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map • odczytuje podstawowe informacje z planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną na podstawie podanej wysokości bezwzględnej • odczytuje proste informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej • wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • rysuje podziałkę liniową • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej samodzielnie z mapy • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu • rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim • wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się planem miasta, najbliższej okolicy w terenie • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • omawia zastosowanie map cyfrowych • podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta
2. Krajobrazy Polski				
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> • wymienia składniki krajobrazu • wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy • wymienia pasy rzeźby terenu Polski • wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie • wymienia kilka elementów krajobrazu nadmorskiego • wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim • wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie • odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim • wskazuje na mapie Nizinę Mazowiecką, Wyżynę Śląską • wskazuje na mapie największą rzekę na Nizinie Mazowieckiej • podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy • określa położenie Warszawy na mapie Polski • wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy • wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską • wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej • określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym • określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski • przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji • wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego • omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego • wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego • przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej • wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej • wskazuje na mapie największe miasta, rzeki Niziny Mazowieckiej • opisuje cechy krajobrazu wielkomięjskiego • wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej • wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej • przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej • omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji • wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego • omawia cechy pogody w górach 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce • opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu • opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz • przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim • przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy • omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej • przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy • omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej • omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych • charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej • charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach • wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr • wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach • wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne • wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim • charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej • opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej • charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd • przedstawia różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich • opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy • dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego ładu i estetyki zagospodarowania • wymienia warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej • planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie • opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy • przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka • omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki • wymienia warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej • wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
--	--	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> •podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej •określa na podstawie mapy położenie Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia atrakcje turystyczne Tatr • podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej •wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie 			
3. Łądy i oceany				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe •wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna •wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie •wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych •wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •podaje przyczyny odkryć geograficznych •porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów •porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów •opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej •opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w. •wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach •przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
4. Krajobrazy świata				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogoda</i> •wymienia składniki pogody •wyjaśnia znaczenie terminu <i>klimat</i> •wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi •wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi •rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów liściastych i mieszanych oraz równikowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • odczytuje z klimogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu •wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej •wymienia cechy klimatu strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimatu strefy lasów liściastych i mieszanych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza •wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów •wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej •przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej •charakteryzuje warstwy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •oblicza średnią roczną temperaturę powietrza •oblicza różnicę między średnią temperatura powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku •oblicza roczną sumę opadów •porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym •wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych •omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi •porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt •analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia,

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna, step</i> • wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyni gorących i pustyni lodowych • wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej • wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tajga, tundra, wieloletnia zmarzlina</i> • rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry • wskazuje na mapie Himalaje • wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej • podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>preria, pampa</i> • wskazuje na mapie strefy sawann i stepów • omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów • opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyni gorących i pustyni lodowych • wskazuje na mapie obszary występowania pustyni gorących i pustyni lodowych • wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego • wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich • wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry • wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach 	<p>wilgotnego lasu równikowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów • omawia klimat stref pustyni gorących i pustyni lodowych • omawia rzeźbę terenu pustyni gorących • omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego • wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym • wymienia obiekty turystyczne w basenie M. Śródziemnomorskiego • charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry • charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach • charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach • wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów • omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyni gorących i pustyni lodowych • prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej • porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry 	<p>warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyni gorących i pustyni lodowych • analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności
---	--	---	---	--